

آینه پژوهش

سال سی و هفتم، شماره سوم
مرداد و شهریور ۱۴۰۵
ISSN:1023-7992

دوماهنامه نقد کتاب، کتاب شناسی و
اطلاع رسانی در حوزه فرهنگ اسلامی

۲۱۹

۲۱۹

دوماهنامه
آینه پژوهش

سال سی و هفتم، شماره سوم
مرداد و شهریور ۱۴۰۵

سیدعلی میرافضلی | والتر برونو هنینگ / سید احمد رضا قائم مقامی | امید حسینی نژاد | مجید جلیسه
حبیب الرحمن شروانی / شیوا امیرهدایی | آریا طبیب زاده | رقیه فراهانی | کمال الدین دعایی | میلاد بیگدلو
حیدر عیوضی | علی راد | اصغر ارشاد سربابی | منوچهر فروزنده فرد | محمّد جوکار باصری | مهدی مهریزی
محمد هادی توکلی | رضا استادی | سیدعلی کاشفی خوانساری | سعید مهدوی فر | جویا جهاًنبخش
فرهاد طاهری | رسول جعفریان

فهرست شاعران سفینه رباعیات استانبول: دستنویس شماره ۱۲۰۳ کتابخانه دانشگاه استانبول
| دو خطا در روایات عربی در باب مانویّت | خراسانیات (۹): تحفه ای گرانقدر از میراث گمشده صاحب بن
عباد در نیشابور قرن چهارم قمری | چاپ نوشت (۲۴): رسانه چاپ و بازآرایی منازعات فرقه ای در شبه قاره
هند؛ مطالعه موردی تحفه اثناعشریه، صوارم الالهیات و حسام الإسلام | مطالعات زبان و ادب فارسی در
شبه قاره (۳): قصاید مطهر | یادداشت های لغوی و ادبی (۸): درباره «ایش» و «ایش شاء الله» و «ایشالا»
| اشعار تازه یاب از شاعران دوره قاجار با استناد به نشریات آن عصر: مقاله نهم، اشعار نویافته از ابراهیم
پورداوود | مجموعه های ویراسته در نشر دانشگاهی: راهنمای جامع گونه ها | قطعه ای از تاریخ ترجمه
عربی به فارسی | آینه های شکسته (۱۴): «مُسَوِّمین» (آل عمران: ۱۲۵) در ترجمه های قرآن؛ رویکرد ریشه
شناختی در برابر داستان سرایی | طومار (۱۶): نردبان شکسته (۹): تحلیل انتقادی مصادر اسطوره حفظ
نقد و بررسی کتاب مجمع النوادر (کتابی از میراث داستانی شبه قاره) | درباره «نگاهی به واژگان لغت
فرس» | نقدی بر مقاله «امامت و ولایت در محقق ترجمه ای جدید از قرآن کریم» | نگاهی تحلیلی به
کتاب موسوعة المباحث الاصولية و ادلتها | بررسی انتقادی «سیدرضی لاریجانی و مکتب عرفانی تهران»
| کتابشناسی جامع آیت الله رضا استادی

نکته، حاشیه، یادداشت

پیوست آینه پژوهش: ♦ حسرت تمدنی و ایدئولوژی احیا در یک منظومه فارسی شبه قاره

Ayeneh-ye-

Pazhoohesh

Vol.37, No.3

Aug - Sep 2025

A bi-monthly journal exclusively
review & information dissemination

219

dedicated to book critique, book
in the field of Islamic culture

پرتال
دوماهنامه
آینه پژوهش
Jap.isca.ac.ir

کتابشناسی جامع آیت الله رضا استادی

رضا استادی

| ۳۴۳ - ۳۷۵ |

۳۴۳

آینه پژوهش | ۲۱۹

سال ۳۷ | شماره ۳

مرداد و شهریور ۱۴۰۵

چکیده: این نوشتار دربرگیرنده فهرست و معرفی بیش از دویست کتاب و رساله از تألیفات شخصیت دانشمند از سده پنجم تا پانزدهم قمری است که با تحقیق یا تصحیح یا کوشش رضا استادی چاپ شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: کتابشناسی، رضا استادی.

Ayatollah Ostadi's Comprehensive Self-Compiled Bibliography

Reza Ostadi

Abstract: A catalogue and introduction to more than two hundred books and treatises by sixty scholars from the fifth to the fifteenth century AH, published with research, critical editing, or other scholarly contributions by Reza Ostadi.

Keywords: bibliography, Reza Ostadi.

مقدمه

عالم‌ان وارثان، میراث‌بانان پیامبران، ادامه‌دهندگان راه رسولان، مفسران حق، حاملان حقایق دین، نگهبانان معارف مبین و مرزبانان اندیشه دینی هستند. عالمان تمامت مکتب و سلامت اندیشه دینی و پاسداری از معارف الهی را از جان سپر می‌سازند و برای حراست از حق و گسترش آیین الهی و تفسیر «نصوص ثقلین» از هیچ کوششی دریغ نمی‌ورزند.

عالم‌ان چونان مشعل‌داران زندگی‌های تاریک و یخ‌زده‌ای هستند که با سوختن و پرتوافکندن نور می‌آفرینند، سپیده‌گشایی می‌کنند و تاریک‌زار یخ‌زده جامعه را به نور و ارجمندی می‌کشانند. در تعالیم والای معصومان (ع) آمده است: «الْعَالِمُ كَمَنْ مَعَهُ شَمْعَةٌ تُضِيءُ لِلنَّاسِ، فَكُلُّ مَنْ أَبْصَرَ بِشَمْعَتِهِ دَعَا لَهُ بِخَيْرٍ، كَذَلِكَ الْعَالِمُ مَعَهُ شَمْعَةٌ تُزِيلُ ظُلْمَةَ الْجَهْلِ وَالْخَيْرَةِ: امام حسن عسکری (ع) از امام محمدباقر (ع) نقل می‌کند: عالم همچون کسی است که با خود شمع می‌دارد و راه را برای مردم روشن می‌کند. پس هر کسی که نور شمع او را ببیند، در حق وی دعای خیر می‌کند و این چنین است که عالم با شمع خود تاریکی نادانی و سرگشتگی را از میان می‌برد» (بحار الانوار، ج ۲، ص ۴؛ التفسیر المنسوب الی امام العسکری، ص ۳۴۲؛ الاحتجاج، ج ۱، ص ۱۷؛ نیز: شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲، ص ۳۲۶؛ نثر الدرر، ج ۷، ص ۴۰).

عالم‌ان خاکساران جامعه انسانی و فروتنان روزگاران هستند. در مقامی نوشته‌ام: «فروتنی آمیزه جان عالم‌ان است و خداباوری و مرگ‌اندیشی جلوه‌های متبلور در لحظه‌ها و اقدام‌ها و سکوت‌ها و فریادشان. بدین سان دنیاگریزی و ناسازگاری با جذبه‌ها و کشش‌های زیبا، فریب‌گر و زودگذر، برترین و روشن‌ترین ویژگی انسانی آنان است».

و چنین است تصویر چهره عالم‌ان در آموزه‌های دینی و تفسیر رفتار عالم‌ان در معارف آیین مبین اسلام که علی (ع) فرمود: «رَأْسُ الْعِلْمِ التَّوَاضُعُ: اساس علم، تواضع و فروتنی است» (بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۶؛ الحیة، ج ۲، ص ۵۱۷). همچنین صادق آل محمد (ع) فرمود: «أُظْلِبُوا الْعِلْمَ وَ تَزَيَّنُوا مَعَهُ بِالْجِلْمِ وَالْوَقَارِ وَ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تُعَلِّمُونَهُ الْعِلْمَ وَ تَوَاضَعُوا لِمَنْ طَلَبْتُمْ مِنْهُ الْعِلْمَ وَلَا تَكُونُوا عُلَمَاءَ جَبَّارِينَ فَيَذْهَبَ بَاطِلُكُمْ بِحَقِّكُمْ: دانش را طلب کنید و با داشتن آن خود را به بردباری و وقار بیارایید و نسبت به آن کسی که به او علم می‌آموزید، تواضع کنید و در برابر آن کس که از او علم فرا می‌گیرید، فروتن باشید و از عالم‌ان جبار نباشید که [سخن و کردار] باطل شما [سخن و کردار] حق شما را از بین خواهد برد» (امالی صدوق، ص ۴۴، مجلس ۵۷، ح ۹؛ الحیة، ج ۲، ص ۵۱۸).

این بنده اکنون بیش از چهل سال است که با فقیه متضلع، دانشور بسیار دان و نیک سیرت، عالم آگاه از گستره تمدن اسلامی، سختکوش و خستگی ناپذیر حضرت آیت الله حاج شیخ رضا استادی آشنا هستم و در تمام این مدت، هماره لطف و بزرگ داری از سوی آن بزرگوار بود و علاقه بی پیرایه از این بنده. آن عالم جلیل به معنای واقعی کلمه «عالم» است. در مقامی ضمن ارادت ورزی اندکی به ساحت فقهی، علمی، پژوهشی و اخلاقی ایشان نوشته‌ام: «برخی از وجوه شخصیت تأمل کردنی و برای طالب علمان، آموختنی آن عالم عامل پاک سیرت چنین است: سختکوشی و پرباری، فروتنی و خاکساری، اخلاص، خستگی ناپذیری و تلاش مستمر، بهره‌گیری از فرصت‌ها و پرداختن به سودمندی‌ها و کارآمدی‌ها و...» (جشن نامه آیت الله رضا استادی، ص ۴۰-۴۳).

کارنامه درخشان، پربار و سودمند تدریس، تحقیق، تألیف، تصحیح و رقم زدن ده‌ها مقاله، کتاب و سامان دادن چندین و چند نگاشته سودمند و کارآمد، همه و همه نشان از ویژگی‌هایی است که بیان کردم.

تمام این آثار و مآثر و زندگی تعلیمی و ابلاغی ایشان نشان دهنده آن است که آن بزرگوار به هیچ روی به برخی «تعین‌ها»، «پایگاه‌ها» و «جایگاه‌ها» دل خوش نمی‌کرده و نمی‌کند. آنچه برای او دلبستگی و شیفتگی و شیدایی می‌آفریند، سودمند بودن، زمان را به چه و چه‌های ناسودمند نگذراندن و پس از پایان هر کاری به دست دادن تحقیقی، نگاشته‌ای و پژوهشی درخور است و بس.

امیرمؤمنان علی (ع) فرموده‌اند: «فی کل وقت عمل»؛ فقیه بلندپایه، جمال‌الدین محمد خوانساری نوشته‌اند: «در هر وقتی، عملی است» و در توضیح آن نگاشته‌اند: «یعنی کار خیری باشد که در آن وقت، توان کرد از واجب‌ها و سنت‌ها، اگر همین ذکر خدا باشد، پس هیچ وقتی را به عبث نباید گذرانید» (شرح غرر الحکم و درر الکلم، ج ۴، ص ۱۹۳).

در توضیح و تفسیر پیام زندگی ساز و سپیدگشای قرآنی «فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ: پس هر گاه [از کاری] فارغ شدی، خود را [برای کار دیگر] به رنج افکن» (انشراح: ۷)، شیخ الطائفه و برخی از مفسران دیگر، پیام آیه را عام دانسته‌اند و تأکید کرده‌اند که خطاب خداوند به همه امت اسلامی است که هماره در تلاش و کوشش باشند (التبیان، ج ۱۱، ص ۶۳۶؛ تسنیم، ج ۸۰، ص ۲۴۶).

یکی از آموزه‌های زندگی ساز و راهگشای معصومان (ع)، پرداختن به دانش سودمند و اثرآفرین و تن زدن از دانش‌های ناسودمند و سترون است. رسول الله (ص) فرمودند: «مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ، تَرْكُهُ مَا لَا يَنْفَعُهُ»؛ همچنین امیرمؤمنان (ع) به ابن عباس نوشت: «... فَاطْلُبْ مَا يَنْفَعُكَ وَاتْرُكْ مَا لَا يَنْفَعُكَ: آنچه به کارت آید، بجوی و آنچه به کار نیاید، رها کن» (تحف العقول، ص ۲۱۸). در نامه

به حارث همدانی نیز نوشت: «أَقْصِرْ رَأْيَكَ عَلَى مَا يَعْنِيكَ...» (نهج البلاغه، نامه ۶۹) و در منشور والای تربیت، نامه خطاب به امام حسن (ع) فرمودند: «... وَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ: ... بدان دانشی که سودی نداشته باشد، خیری در آن نیست» (نهج البلاغه، نامه ۳۱).

حضرت آیت الله استادی در نگاشته‌ای کوتاه و سودمند و دیده‌گشا، روایات مرتبط با «دانش سودمند» را با عنوان «علم نافع» جمع‌آوری کرده‌اند که تأمل‌کردنی است و آموختنی (دایرةالمعارف یا مجموعه آثار حاج شیخ رضا استادی، ج ۱۹، ص ۴۶۱ به بعد). این گونه آموزه‌های رهگشا گویا همواره «نصب‌العین» آن بزرگوار بوده است که یکسر بکوشند، تلاش کنند و زندگی را با «باری به هر جهت‌نگری» پیش ببرند و سودمند باشند. در سخنان بس آموزنده از رسول‌الله (ص) که در ضمن کلامی بلند در چهره‌نمایی مؤمن و گزارش چگونگی سیروس‌سلوک مؤمنان فرموده‌اند: «قلیل المؤمنه و کثیر المعونه» (بحار الانوار، ج ۲۶، ص ۲۰۴؛ التمهیص، ص ۷۴ - ۷۵)، مؤمنان نیز در زندگی و تعامل با جامعه بسیار سود می‌رسانند و کم‌بهره می‌گیرند؛ درواقع آنان در گستره جامعه با تلاش و سخت‌کوشی بسی بهره می‌رسانند؛ اما در بهره‌گیری کم‌خواه هستند و اندک جوی.

۳۴۷

آینه پژوهش | ۲۱۹
سال ۳۷ | شماره ۳
مرداد و شهریور ۱۴۰۵

دانشور بسیاریان و گران‌مایه نیز چنین است که یکسر در مسیر تعلم بودن، نگاشتن و پژوهش کردن و بهره‌رساندن ...؛ اما بنگرید که آن بزرگوار در برابر این همه از جامعه چه تمنایی داشته است؟ آنان که از نزدیک و گرچه اندک‌آشنایی با سیروس‌سلوک آن عزیز داشته باشند، خواهند گفت تقریباً هیچ!!

سخن کوتاه کنم و بیفزایم که سال‌ها پیش، دوست سخت‌کوش و ارجمند ما حضرت استاد دکتر رسول جعفریان که در بزرگ‌داری عالمان و چهره‌های پهن‌دشت دانش و پژوهش، خدمات صادقانه و تلاشی ستودنی دارند، مجموعه‌ای با عنوان جشن‌نامه آیت الله رضا استادی رقم زدند و این مجموعه را با «درآمدی» آغاز کردند خواندنی با عنوان «زی طلبگی» و در ضمن آن از «دانش‌اندوزی مداوم»، «فراگیری هر آنچه برای عالم و طلبه دینی در جهت هدایت مردم و اجتهاد دینی اهمیت دارد»، «داشتن وزانت و آرامش و متانت و سربه‌زیری و پرهیز از جاروجنجال و داشتن تحمل بالا»، «معاشرت سالم، اعتدال با تمام ابعاد گسترده آن»، «دوری از اشرافیت و تقید به زندگی ساده و سالم و بهره‌گیری فقط از دسترنج طلبگی»، «تن‌زدن از بهره‌گیری از بیت‌المال و ...» سخن گفته‌اند (جشن‌نامه آیت الله رضا استادی، ص ۷ - ۹).

این نگاشته کوتاه درباره «زی طلبگی»، خواندنی است و صدالبته مواردی را باید بدان افزود؛ در هر سطح و هر جایگاه بود، تبلیغ و ابلاغ بر کرسی وعظ نشستن را «فروتر شأن» ندانستن بر تعلیم

و تعلم و تدریس، مقید بودن به کوشش از بام تا شام، دور بودن از تفرعن‌ها و «الاحقرهای» «الاعظم‌نما» و ... نیز از «زی طلبگی» است. مرزبانی اندیشه و لوازم آن را پاس داشتن نیز از همان مقوله است.

در مقامی نوشته‌ام «سودمندی و نه ...» و در ضمن آن از زی طلبگی و حیات عالمانه عالمان، فقیهان، فرزنانگان، مجتهدان و مرزدارانی یاد کرده‌ام که زندگی سراسر اقدام و تلاش و نورانی آنها مشتمل است بر نگاشته‌های خرد و ساده و در جهت تعبیر معنادار «عمومی سازی دانش» و نیز آثاری بس فاخر، محققانه و ژرف و سترگ (آینه پژوهش، ش ۲۰۰، سرمقاله، ص ۳۱ به بعد).

حضرت آیت الله استادی نمونه‌ای است از آنچه آمد که بی‌گمان این‌همه «اندکی بود از بسیار» و «نمی‌ازیم» از ضرورت‌ها و بایسته‌ها و شایسته‌های طلبگی زیستن، عالمانه زندگی کردن و سیروسلوک دانشی داشتن و ...

آنچه در پی می‌آید، فهرستی است از آثار و مآثر شصت دانشمند از سده پنجم تا پانزدهم قمری که با تصحیح یا تحقیق یا کوشش حضرت آیت الله استادی نشر یافته است. پیش‌تر مجموعه‌ای با عنوان دایرةالمعارف یا مجموعه آثار حاج شیخ رضا استادی در بیست جلد نشر یافته است که آنچه در این فهرست می‌آید، در آن مجموعه نیامده است.

نگاهی گذرا به این مجموعه و این فهرست و تأمل در آنچه در این مجموعه‌ها یاد شده است، کافی است تا نشان دهد حضرت آیت الله استادی مصداق روشن «قلیل المؤمنة و کثیر المعونة» بوده است.

خواندن و درنگریستن و نیوشیدن «خاطرات» ایشان نیز بس تنبه‌آفرین است و نشان‌دهنده شخصیتی صریح، روشن، منعطف، اندیشناک در مقابل جریان‌های گونه‌گون، بیدار در مواجهه با رویکردها و ...

آنچه در این سطور آمد، به یمن نشر فهرست یادشده است و نشانی از ارادت و احترام بی‌پیرایه این بنده خدا به عالمی فرزانه، فقیهی متضلع، دانشوری سختکوش، محقق نیک اندیش و ...؛ همچنین ادای دین به خامه‌ای اثرآفرین که این بنده از آثار و مآثر آن بسی بهره برده‌ام و نیز از محضر شیرین و سودمند و خاطره‌آفرین آن بزرگوار. خداوند سبحان را به این توفیق سپاس می‌گویم و برای آن عزیز، طول عمر و توفیق مدام از خداوند رحیم و رحمان مسئلت دارم.

سردبیر

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست و معرفی بیش از دویست کتاب و رساله از تألیفات شخصیت دانشمند از سده پنجم تا پانزدهم قمری که با تحقیق یا تصحیح یا کوشش اینجانب چاپ شده است:

مؤلفان: ابونعیم اصفهانی، ابوالصلاح حلبی، شیخ طوسی، خواجه طوسی، ابن نجار، محقق حلّی، جلال دوانی، عمر بن فهد، محقق اردبیلی، سید ماجد بحرانی، شیخ بهائی، میرداماد، ملاصدرا، مجلسی اول، مجلسی دوم، رفیع نائینی، محقق سبزواری، آقا حسین خوانساری، آقارضی خوانساری، میرزا حسن لاهیجی، ملانعیمای طالقانی، آقا جمال خوانساری، فاضل سراب، سید حسین قزوینی، ملامهدی نراقی، ملا احمد نراقی، سید بحر العلوم، کاشف الغطاء، میرزای قمی، ملا محمد حسن قزوینی، سید عبدالله شبّر، حاج ملا احمد گلپایگانی، واقف مدرسه مروی، صاحب عروه، سید جمال اصفهانی، شیخ محمد باقر همدانی، سید حسن صدر، میرزا هاشم خوانساری، شیخ محمد حسین اصفهانی کمپانی، سید ابوتراب خوانساری، علامه طباطبائی، سید محمد علی قاضی، آیت الله بروجردی، صاحب قاموس الرجال، حاج آقا حسن فرید اراکی، حاج ملا باقر کجوری، میرزا موسی خوانساری، حاجی نوری، سید محمد علی روضاتی، شیخ محمد رضا اصفهانی، شیخ مهدی نجفی مسجد شاهی، میرزا احمد آشتیانی، شیخ محمد جواد بلاغی، شیخ محمد حسین سبحانی، آیت الله شیخ محمد علی اراکی، جلال الدین ارموی، محدث قمی، علامه شعرانی، آیت الله سید احمد خوانساری، شیخ عبدالحسین طهرانی، سید ابوالحسن رفیعی، سردار کابلی.

۳۴۹

آینه پژوهش | ۲۱۹
سال ۳۷ | شماره ۳
مرداد و شهریور ۱۴۰۵

- اربعین ابونعیم اصفهانی متوفای ۴۳۰ درباره امام زمان (ع) است.

ترجمه فارسی آن در مجموعه آثار استادی، ج ۵، ص ۵۷ در ۵ صفحه چاپ شده است.

- کتاب فی الاخلاق و العرفان، عربی (از سده ۵ و ۶).

مؤلف معلوم نیست. در سال ۱۴۲۶ قمری توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی در ۳۸۸ صفحه چاپ و در سال‌های بعد تجدید چاپ شده است.

- تقریب المعارف ابوالصلاح حلبی متوفای ۴۴۷.

کلام، عربی، توسط انتشارات جامعه مدرسین قم در سال ۱۴۰۴ قمری چاپ شده است.

این چاپ ناقص است و کامل آن را برخی از فضلا تحقیق و چاپ کرده‌اند.

- الکافی فی الفقه، عربی.

از ابوصلاح حلبی م ۴۴۷. دو بار چاپ شده است؛ چاپ دوم با دقت بیشتر توسط بوستان کتاب قم در سال ۱۳۸۷ شمسی در ۴۹۲ صفحه منتشر شده است.

- شش رساله از شیخ طوسی متوفای ۴۶۰:

۱. المفصع فی الامامه در ۱۳ صفحه؛

۲. رساله فی تحریم الفقاع در ۱۳ صفحه؛

۳. الایجاز فی الفرائض و الموارث در ۱۴ صفحه؛

۴. رساله فی عمل الیوم و اللیلة در ۱۰۰ صفحه؛

۵. المسائل الحائریات شامل ۱۵۹ سؤال و جواب فقهی در ۴۶ صفحه؛

۶. رساله فی الفرق بین النبی و الامام در ۵ صفحه.

به ضمیمه شرح حال شیخ طوسی مفصل و دقیق نوشته مرحوم واعظزاده خراسانی و «مسائل کلامیه و رساله اعتقادات» شیخ طوسی به تحقیق مرحوم سید محمدعلی روضاتی و «المقدمة فی المدخل الی صناعة علم الکلام» تألیف شیخ طوسی به کوشش مرحوم دانش پژوه و «رساله الجمل و العقود» شیخ طوسی با تحقیق مرحوم واعظزاده خراسانی توسط انتشارات جامعه مدرسین قم با عنوان الرسائل العشر در سال ۱۳۶۳ در ۳۶۰ صفحه (عربی) چاپ شده است.

- فهرست تألیفات شیخ طوسی م ۴۶۰ (۵۳ کتاب و رساله)، در ۶ صفحه در مجموعه آثار، ج ۱۱، ص ۲۴۶ - ۲۵۱ و نیز چند بار دیگر چاپ شده است.
یادآوری: از این کتب و رسالات هر کدام موجود بوده‌اند، چاپ شده است و آخرین آنها «مختصر مصباح المتهجد» بود که در سال‌های اخیر چاپ شد.

- منتخب الدرة الثمينة فی اخبار المدينة تألیف محمد بن محمود بن النجار البغدادی معروف به ابن النجار م ۶۴۳.

۸ صفحه. عربی در مجموعه آثار استادی، ج ۱۹، ص ۱۰۱ تا ۱۰۸ چاپ شده است.

- رساله در بیان مناقب امیرالمؤمنین علی (ع) از خواجه طوسی م ۶۷۲. و برخی نوشته‌های مربوط به آن به فارسی در ۱۴ صفحه در کتاب هفده رساله و کتاب بیست رساله، هر دو توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی چاپ شده است.

۳۵۰

آینه پژوهش | ۲۱۹
سال ۳۷ | شماره ۳
مرداد و شهریور ۱۴۰۵

- رسائل محقق حلی (۶۷۶):

۱. المسائل العزّية شامل ۹ مسئله فقهی، عربی در ۱۱۰ صفحه؛
 ۲. المسائل العزّية الثانية شامل هفده مسئله کلامی، فقهی و رجالی، عربی در ۱۰ صفحه؛
 ۳. المسائل المصرية شامل ۵ مسئله فقهی، عربی در ۲۵ صفحه؛
 ۴. المسائل البغدادية شامل ۴۲ مسئله فقهی، عربی در ۳۰ صفحه؛
 ۵. المسائل الخمسة عشر شامل ۱۵ مسئله فقهی، عربی در ۱۴ صفحه؛
 ۶. المسائل الكمالية شامل ۱۰ مسئله کلامی و فقهی، عربی در ۱۵ صفحه؛
 ۷. المسائل الطبرية شامل ۲۲ مسئله فقهی، عربی در ۲۰ صفحه؛
 ۸. المقصود من الجمل والعقود (این رساله نوشته شیخ طوسی (ره) است که محقق حلی با فتاوی خود آن را اصلاح کرده است)، عربی در ۲۵ صفحه؛
 ۹. رساله تياسر القبلة، عربی در ۵ صفحه؛
 ۱۰. تلخیص فهرست الشیخ الطوسی (ره) (رجال)، عربی در ۲۵ صفحه؛
 ۱۱. الرسالة الماتعية - اصول عقاید - کلام، عربی در ۱۰ صفحه؛
 ۱۲. رساله فی بطلان اثبات المعدوم و عدم کفر القائل به، عربی در ۵ صفحه؛
 ۱۳. رساله ای در ردّ رساله مزبور از شرف الدین عودی متوفای ۶۷۹، عربی در ۸ صفحه؛
 ۱۴. رجال المحقق الحلی المستخرج من کتبه الفقهیه (از آقای استادی)، عربی در ۱۸ صفحه.
- این چهارده رساله را بوستان کتاب قم در یک جلد چاپ کرده است.
- گفتنی است قبل از چاپ بوستان کتاب، ۹ رساله از این ۱۴ رساله از شماره ۱ تا ۹ نیز با تحقیق اینجانب در انتشارات کتابخانه آیت الله مرعشی در یک جلد چاپ شده بود.
۱۵. المسلك فی اصول الدین، کلام، عربی در ۲۹۰ صفحه.
- رساله شماره ۱۵ به ضمیمه رساله «ماتعیه» (ش ۱۱) را انتشارات بنیاد پژوهش های آستان قدس رضوی چاپ کرده است.

- نورالهدایه از جلال الدین دوانی متوفای بعد از ۹۰۰.

اعتقادات، فارسی، در ۱۵ صفحه.

چند بار چاپ شده است و چاپ آخر آن در کتاب بیست رساله حاج میرزا احمد آشتیانی توسط انتشارات بوستان کتاب قم انجام شده است.

ظاهراً به استناد همین رساله، مرحوم محدث قمی در «هدیه الاحباب» گفته است دوانی اول سنی بوده و سپس شیعه شده است.

– حکایات من مكة المكرمة

بخشی از کتاب «اتحاف الوری باخبار امّ القرى» تألیف محمد بن محمد... المشتهر بعمر بن فهد متوفای ۹۱۲ که در مصر در پنج جلد چاپ شده است. این حکایات در ۱۴ صفحه در مجموعه آثار استادی، ج ۳، ص ۳۹۰ چاپ شده است.

– ۱۷ رساله از محقق اردبیلی م: ۹۲۲

۱. رساله خراجیه اولی، فقه، عربی در ۸ صفحه؛
 ۲. خراجیه ثانیه، فقه، عربی در ۴ صفحه؛
 ۳. ردّ رساله خراجیه اولی مقدس اردبیلی از شیخ ماجد شببانی عربی در ۲۲ صفحه؛
 ۴. رساله فی جواز تقلید المیت، فقه، عربی در ۱۰ صفحه؛
 ۵. تعلیقه بر رساله جواز تقلید میت محقق اردبیلی از ملا عبدالواحد تستری (سده ۱۱)، عربی در ۱۰ صفحه؛
 ۶. رساله شامل معرفی رساله‌هایی که درباره مسئله تقلید میت نوشته شده از سید محمد رضا جلالی (معاصر) شامل ۳۵ رساله عربی در ۱۷ صفحه؛
 ۷. حول کفایة بسملة الجنب بقصد السورة العزیمة فی التزکیة، عربی در ۳ صفحه؛
 ۸. فی ان الامر یالشیی یقتضی التهی عن ضده الخاص، عربی در ۱۰ صفحه؛
 ۹. شرح مختصر الاصول عضدی (قسم الاجماع) در ۲۴ صفحه؛
 ۱۰. تعلیقه بر آن، عربی در ۳۰ صفحه؛
 ۱۱. حاشیه بر تفسیر بیضاوی، آیه ۱۱۸ سوره هود، عربی در ۲ صفحه؛
 ۱۲. تعلیقه بر تفسیر بیضاوی و زمخشری، آیه ۷۷ سوره حج، عربی در ۲ صفحه؛
 ۱۳. تعلیقه بر کشاف، سوره کافرون و آیه ۱۵۸ سوره انعام، عربی در ۱۵ صفحه؛
 ۱۴. رساله در ردّ فخر رازی در آیه ۲۲ سوره نور، عربی، در ۲۴ صفحه؛
 ۱۵. دوازده امام...؛
 ۱۶. رساله تهلیلیه.
- این ۱۶ یادداشت و رساله در سال ۱۳۷۵ در کتاب هفده رساله محقق اردبیلی چاپ شده‌اند.

– مسائل الشیخ صالح الجزائری م. و اجوبتها. تألیف شیخ بهائی م ۱۰۳۰.

عربی در ۱۲ صفحه در یکی از مجلات و نیز در مجموعه آثار استادی، ج ۱۴، ص ۳۷۱ تا ۳۸۳ چاپ شده است.

همچنین برخی از فضلا به خیال اینکه چاپ نشده‌اند، مجدد تحقیق و چاپ کرده‌اند.

- شرعة التسمية تأليف ميرداماد متوفای ۱۰۴۱. عربی، درباره حرمت نام م ح م د برای امام زمان (ع) را در زمان غیبت بردن.
در سال ۱۴۰۹ قمری در ۱۶۰ صفحه در قم با مقدمه و کوشش اینجانب و سه نفر از فضلا چاپ شده است.

- مقدمه شارع النجات فی ابواب العبادات ميرداماد م ۱۰۴۱. فارسی ۱۷ صفحه در کتاب بیست رساله و هفده رساله فارسی و نیز مجموعه آثار استادی (جلد نهم) چاپ شده است.

- اربعة ايام تأليف ميرداماد متوفای ۱۰۴۱. وزیري در ۸۰ صفحه با تحقیق و مقدمه اینجانب شامل شرح حال ميرداماد، دو - سه مرتبه چاپ شده است.

- شرح کافی (کتاب عقل) از ملاصدرا متوفای ۱۰۵۰ در ۶۰۶ صفحه که بنیاد حکمت اسلامی صدرا در تهران به سال ۱۳۸۴ چاپ کرده است.

- النکت الطریقة المنتخبة من روضة المتقين
منتخبی از «روضة المتقين» ملا محمد تقی مجلسی متوفای ۱۰۷۰ است. شامل ۹۹ نکته در ۴۱ صفحه. دوبار چاپ شده است؛ چاپ دوم در مجموعه آثار استادی، ج ۱۶، ص ۳۴۹ - ۳۹۰.

- سیروس لک مجلسی اول (ملا محمد تقی) متوفای ۱۰۷۰
فارسی در ۸ صفحه؛ چند بار چاپ شده است؛ از جمله به «نام سیر و سلوک به ضمیمه چهار رساله دیگر» در سال ۱۳۸۸ در قم در ۱۹۲ صفحه چاپ شده است.

- سیصد و هفتاد نکته از شرح فقیه فارسی ملا محمد تقی مجلسی متوفای ۱۰۷۰
در ۶۰۸ صفحه سال ۱۳۸۵ شمسی چاپ شده است.

- ۱۶ رساله:

۱. رساله فی التشکیک تألیف رفیع الدین حسینی نائینی متوفای ۱۰۸۰، کلام، عربی در ۸ صفحه که سال ۱۳۷۸ به ضمیمه چند رساله دیگر در قم چاپ شد؛
۲. رساله فی مقدمة الواجب: تألیف محقق سبزواری متوفای ۱۰۹۰، اصول فقه، عربی در ۳۲ صفحه؛

۳. رساله فی مقدمة الواجب تألیف سید ماجد بحرانی م ۱۰۲۸، اصول فقه، عربی در ۲۶ صفحه.
- در کتاب «الرسائل» آقا حسین خوانساری در سال ۱۳۷۸ به ضمیمه ۱۵ رسال دیگر در قم چاپ شده است؛
۴. حاشیه محقق سبزواری متوفای ۱۰۹۰ بر حاشیه دوانی بر بحث تشکیک شرح تجرید قوشچی کلام، عربی در ۳۰ صفحه؛
۵. رساله فی مقدمة الواجب تألیف آقا حسین خوانساری متوفای ۱۰۹۰، اصول فقه، عربی در ۱۰۸ صفحه؛
۶. حاشیه بر حاشیه محقق سبزواری بر رساله تشکیک ... تألیف آقا حسین خوانساری م ۱۰۹۰، کلام، عربی در ۵۵ صفحه؛
۷. رساله فی نفی الاولویه، تألیف آقا حسین خوانساری م ۱۰۹۰، کلام، عربی در ۱۳ صفحه؛
۸. رساله فی علم الباری تألیف آقا حسین خوانساری ۱۰۹۰ کلام، عربی در ۵ صفحه؛
۹. رساله فی الاجماع تألیف آقا حسین خوانساری ۱۰۹۰ اصول فقه، عربی در ۶ صفحه؛
۱۰. رساله فی الحسن و القبح تألیف آقا حسین خوانساری ۱۰۹۰، کلام، عربی در ۲۳ صفحه؛
۱۱. رساله فی الکلی و تشکیک از حسین بن محمد شریف بن آقارضا بن آقا حسین خوانساری، عربی در ۴ صفحه؛
۱۲. رساله فی الظرف المستقر و الظرف اللغو از حسین بن محمد شریف بن آقارضا بن آقا حسین خوانساری، نحو، عربی در ۴ صفحه؛
۱۳. فی انه اذا هبط الحجر ...؛
۱۴. رساله فی جواب شبهة اجتماع الظن و الشک ...؛
۱۵. رساله فی قابلية الجسم للقسمة؛
۱۶. حاشیه الحزازتان. این چهار رساله (عربی) از آقا حسین خوانساری در مجموع در ۲۴ صفحه.
- این ۱۶ رساله در یک کتاب سال ۱۳۷۸ در قم چاپ شده است.

ـ آداب الصلاة

شرح حدیث بیضه است از آقارضا خوانساری متوفای ۱۰۹۶ به تصحیح آقای زمانی نژاد و اینجانب در ۳۲ صفحه به ضمیمه رساله «مائده سماویه» آقارضا خوانساری که در سال ۱۳۷۸ چاپ شده است.

ـ مائده سماویه از آقارضا خوانساری متوفای ۱۰۹۶ (فارسی)، به ضمیمه سه رساله دیگر با تصحیح آقای زمانی نژاد و اینجانب در سال ۱۳۷۸ در مجموع در ۳۰۰ صفحه چاپ شده است.

- شرح زیارت جامعه و ترجمه آن

مجموعه‌ای است تألیف مجلسی اول و دوم، چاپ دوم آن در سال ۱۳۸۶ در ۲۸۰ صفحه انجام شده است.

- اعتقادات علامه مجلسی (ره) (م ۱۱۱۱)

ترجمه «اعتقادات» علامه مجلسی است ظاهراً از محدث قمی متوفای ۱۳۵۹ قمری، فارسی در ۱۵ صفحه.

در کتاب بیست رساله فارسی توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی چاپ شده است. قبلاً هم در کتاب هفده رساله فارسی توسط همان انتشارات چاپ شده بود و نیز در مجموعه آثار، ج ۲، ص ۲۵۲ چاپ شده است.

- کاشف الحق (فارسی)

گزیده کتاب معزالدین اردستانی متوفای سده ۱۱ است در امامت با تلخیص و مقدمه و تحقیق اینجانب در ۲۸۰ صفحه در سال ۱۴۳۵ در قم چاپ شده است.

- خلاصه کتاب شمع الیقین میرزا حسن لاهیجی متوفای ۱۱۲۱

فارسی، در ۲۷ صفحه در کتاب بیست مقاله از انتشارات جامعه مدرسین قم در سال ۱۳۷۴ چاپ شده است.

- منهج الرشاد فی معرفة المعاد

از ملانعیما طالقانی (عربی)

سه نفر از دانشگامیان تصحیح کردند و اینجانب تصحیح نهایی را انجام دادم و در سه جلد توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی در سال ۱۳۷۶ و بعد از آن چاپ شده است.

- ملخص منهج الرشاد فی المعاد الجسمانی (منهج الرشاد فی المعاد الجسمانی از ملانعیما

طالقانی، عربی)

تلخیص را اینجانب در ۳۴۰ صفحه انجام دادم و بنیاد پژوهش‌های اسلامی دو بار چاپ کرده است که چاپ دوم به سال ۱۳۹۰ شمسی است.

- ترجمه مفتاح الفلاح شیخ بهائی

از آقاجمال خوانساری متوفای ۱۱۲۲، با مقدمه و نیز شرح حال شیخ بهائی در سال ۱۳۷۸ در قم چاپ شده است.

- مزار

تألیف آقا جمال خوانساری م ۱۱۲۲، فارسی، با رساله «اربعة ایام» میرداماد با تحقیق اینجانب در ۱۱۴ صفحه چاپ شده است.

- ادعای اجماع در مسائل اختلافی (۴۰ مورد)

تألیف فاضل سراب متوفای ۱۱۲۴ (در ضمن رساله حجیة الاجماع) در ۸ صفحه در مجموعه آثار استادی، ج ۱، ص ۵۲۹ - ۵۳۷ چاپ شده است.

- آداب المتعلمین

تألیف میرابوالقاسم جدّ صاحب «روضات» به خط سیدحسن امام گلپایگانی عربی در ۷ صفحه در مجموعه آثار استادی، ج ۱، ص ۱۷ چاپ شده است.

- حاشیه بر شفای ابن سینا

از آقاجمال خوانساری م ۱۱۲۲ در ۳۶۸ صفحه در سال ۱۳۷۸ با مقدمه و تحقیق اینجانب چاپ شده است.

- حاشیه بر حاشیه خفّری بر شرح تجرید از آقاجمال خوانساری متوفای ۱۱۲۲

عربی در ۲۳۶ صفحه در سال ۱۳۷۸ در قم چاپ شده است.

- حاشیه حاج ملاهادی سبزواری بر حاشیه آقاجمال خوانساری بر حاشیه خفّری

عربی، در حدود ۱۴۰ صفحه در سال ۱۳۷۸ به ضمیمه حاشیه آقاجمال چاپ شده است.

- سیر و سلوک و اخلاق از میرسیدحسین قزوینی متوفای ۱۲۰۸

با شرحی از آقای استادی بارها مستقلاً و ضمیمه برخی رساله‌ها و نیز در مجموعه آثار استادی، ج ۹، ص ۱۱۰ - ۱۲۵ چاپ شده است. شرح حال سیدحسین قزوینی نیز در مجموعه آثار آمده است.

- شهاب ثاقب (فارسی)

از ملامهدی نراقی متوفای ۱۲۰۹ در جواب اشکالاتی که یکی از اهل تسنن به مذهب شیعه داشتند. با تحقیق اینجانب در ۱۸۶ صفحه توسط کنگره نراقی ها چاپ شد.

- جامعة الاصول (عربی)

از ملامهدی نراقی متوفای ۱۲۰۹ شامل برخی مسائل اصول فقه به سبکی خاص است. در سال ۱۳۸۰ با تصحیح اینجانب و یکی از فضلا در ۲۸۸ صفحه در کنگره نراقی ها در قم چاپ شده است. در مجموعه آثار استادی، ج ۶، ص ۷۱-۷۲ درباره معرفی این کتاب و محتوای آن بحث شده است.

- سیر و سلوک

فارسی منسوب به سیدبحرالعلوم متوفای ۱۲۱۲ که بارها چاپ شده است. چاپی که آقای استادی انجام داد، تعلیقات و توضیحاتی دارد و مکرر جداگانه و ضمیمه برخی از سیر و سلوک ها و نیز در مجموعه آثار استادی، ج ۸، ص ۷۵-۱۱۷ چاپ شده است.

- کاشف الغطاء متوفای ۱۲۲۸ و شهادت بر ولایت در اذان و اقامه

فارسی در ۲۰ صفحه، در مجموعه آثار استادی، ج ۲۰، ص ۳۶۷-۳۸۸ چاپ شده است.

- رساله فتحیه

از میرزای قمی متوفای ۱۲۳۱، فارسی، در بیان نکته تقدم حمد بر تهلیل در خطبه حضرت جواد(ع). بارها از جمله در مجموعه آثار، ج ۷، ص ۷۶-۱۱۴ چاپ شده است. مقدمه ای نیز در شرح حال میرزا دارد.

- نامه میرزای قمی به فتحعلی شاه و ارشاد نامه

فارسی در ۳۰ صفحه، در کتاب بیست رساله فارسی توسط بنیاد پژوهش های اسلامی مشهد چاپ شده است.

- رساله پیرامون اراده الهی

از میرزای قمی (م ۱۲۳۱)، فارسی در ۱۸ صفحه، در کتاب بیست رساله فارسی توسط بنیاد پژوهش های اسلامی مشهد چاپ شده است.

- رساله اصول دین میرزای قمی (م. ۱۲۳۱) فارسی - ۵۲ صفحه
در کتاب بیست رساله فارسی توسط بنیاد پژوهشهای اسلامی مشهد و نیز در مجموعه آثار
استادی ۲۹۸/۲ چاپ شده است.

کشف الغطاء

از ملا محمد حسن قزوینی متوفای ۱۲۴۰، عربی، اخلاق، با تحقیق حضرت آقای محسن احمدی
و مقدمه و شرح حال به کوشش رضا استادی در ۷۰۴ صفحه دو بار در قم چاپ شده است.

- تسلیة الفؤاد فی بیان الموت و المعاد

از سید عبدالله شبّر متوفای ۱۲۴۲ در ۲۷۳ صفحه با مقدمه حضرت آقای حسینی اشکوری و
تحقیق رضا استادی در سال ۱۳۹۳ قمری در قم توسط انتشارات بصیرتی چاپ شده است.

- رسالة فی الاستخارة

از سید عبدالله شبّر م ۱۲۴۲، عربی در ۸۴ صفحه، دارای مقدمه و هشت باب و خاتمه (۱۲۴)
روایت است).
بارها چاپ شده است؛ یک چاپ آن در سال ۱۴۱۵ در «الرسائل الاربعة عشر» چاپ انتشارات
جامعه مدرسین قم است.

- رساله استخاره

از ملا احمد نراقی م ۱۲۴۴، فارسی، درباره تکرار استخاره در ۶ صفحه که در مجموعه آثار استادی،
ج ۲، ص ۲۰۶ - ۲۱۲ چاپ شده است.

- خانه دل (شعر فارسی)

گزیده‌ای است از اشعار ملا احمد نراقی متوفای ۱۲۴۴ در «طاق‌دیس» و غیره که توسط اینجانب
تنظیم و در سال ۱۳۸۱ شمسی توسط اداره ارشاد قم چاپ و سپس مکرر از جمله در مجموعه آثار
استادی، ج ۱۷، ص ۳۰۲ - ۳۱۸ چاپ شده است.

- رساله از ملا احمد نراقی

در دفاع از برخی نظرات مرحوم شیخ جعفر کاشف الغطاء (مثل شهادت ثالثه)، فارسی در ۱۰ صفحه.

- رسائل و مسائل

از ملا احمد نراقی م ۱۲۴۵، شبیه «جامع الشتات» میرزای قمی است که دو بخش دارد؛ بخش اول شامل ۷۷۰ مسئله فقهی که در جلد اول و دوم در سال ۱۳۸۰ در ۸۳۲ صفحه چاپ شده است. معرفی این دو جلد در مجموعه آثار استادی، ج ۱۲، ص ۳۴۰-۳۴۵ آمده است. بخش دوم «رسائل و مسائل» شامل ۴۵ سؤال و جواب و ۱۲ رساله است که جدا جدا ذکر می شود. این ۴۵ سؤال و جواب در ۱۲ رساله هم در سال ۱۳۸۰ در ۴۱۶ صفحه به عنوان جلد سوم چاپ شد.

پاسخ چهل و پنج مسئله از ملا احمد نراقی م ۱۲۴۵

بیشتر آنها هر کدام یک رساله است به شرح زیر در ۱۳۶ صفحه در اول جلد سوم «مسائل و رسائل» او درج شده است:

۱. درباره اربعین (اگر ماه ۲۹ روز باشد)؛

۲. سجده ملائکه به آدم؛

۳. بوسیدن ضریح؛

۴. معمای فقهی؛

۵. معمای فقهی؛

۶. معمای نحوی؛

۷. جمع میان ولادت رسول خدا (ص) در ربیع الاول و حمل ایشان در ایام تشریق؛

۸. معمای ادبی؛

۹. معنی حدیث «اسلم ابوطالب بحساب الجمل...»؛

۱۰. حکم نقل قصه دروغ؛

۱۱. معنی حدیث «لولا علی لما خلقت...»؛

۱۲. آیا ابدان انبیا و امامان می پوسند؟؛

۱۳. معنی ایمان و معرفة الله چیست؟؛

۱۴. حلّ یک مشکل؛

۱۵. معنی حدیث «لولا تمرّد عیسی...»؛

۱۶. معنی اولوالعزم؛

۱۷. لزوم اعتقاد به انبیای گذشته؛

۱۸. دست روی قبر گذاشتن هنگام خواندن فاتحه؛

۱۹. آیا ذکر القاب برای انبیا موجب زیادی ثواب می شود؟؛

۲۰. علم انبیا و ائمه لدنی است یا نه؟
۲۱. لزوم یقین در اصول عقاید؛
۲۲. اگر غیبت شده غیبت کننده را حلال کند، آیا می تواند بگویم پشیمان شدم و حلالیت نمی کنم؛
۲۳. بدگویی از علما در مباحث علمی؛
۲۴. معنی شعری از شیخ بهائی (در جوانی کن نثار...)
۲۵. ثنویه؛
۲۶. فرق مقدر با خالق چیست؟
۲۷. عدم ثبوت اجتهاد به ادعای خود شخص؛
۲۸. موارد نزاع اصولی و اخباری؛
۲۹. معنی حدیث «لا جبر و لا تفویض»؛
۳۰. ادله حرمت ذکر نام امام زمان (ع)؛
۳۱. افضلیت امام زمان بر سایر امامان؛
۳۲. افضلیت حضرت فاطمه (س) بر ائمه (ع)؛
۳۳. شرکت حضرت علی (ع) در جماعت خلفا؛
۳۴. عدول از تقلید؛
۳۵. لزوم تقلید در مستحبات؛
۳۶. حکم عمل بی تقلید؛
۳۷. معنی یک شعر؛
۳۸. آیا خداوند قادر است افضل از پیامبر اسلام (ص) بیافریند؛
۳۹. معنی شعر حافظ (عکس روی تو چه در آئینه جام...)
۴۰. مبتلی شدن انبیا به منفرات؛
۴۱. امکان رؤیت امام زمان (ع) در زمان غیبت؛
۴۲. نکته ای درباره دعای رجب (یا من ارجوه)؛
۴۳. عمل بی تقلید؛
۴۴. حدیثی که می گوید در ظرف گفتن لا و نعم جبرئیل، خورشید ۵۰۰ سال را پیموده؛
۴۵. اصول دین سه است یا پنج؟

۳۶۰

آینه پژوهش | ۲۱۹
سال ۳۷ | شماره ۳
مرداد و شهریور ۱۴۰۵

– رساله از ملا احمد نراقی در پاسخ به ۵ سؤال
فارسی در ۵۴ صفحه:

۱. عمر دنیا؛

۲. رکود خورشید؛

۳. نماز جماعت در معراج؛

۴. آیه ۷۲ سوره احزاب «انا عرضنا...»؛

۵. حرکت هوا موجب سردی ...

- رساله در علم باری تعالی (پاسخ به ۸ سؤال)

از ملا احمد نراقی، فارسی در ۱۵ صفحه.

- رساله دوم در علم باری تعالی

از ملا احمد نراقی، فارسی در ۱۴ صفحه.

رساله در شرح حدیثی مشکل «جاء یهودی الی علی بن ابی طالب و قال له کیف ربنا...»

از ملا احمد نراقی، عربی در ۸ صفحه.

- رساله ای در اینکه رسول خدا (ص) و امامان (ع) بی حساب داخل بهشت می شوند یا ...

از ملا احمد نراقی، فارسی در ۲۸ صفحه.

- رساله در عدم حجیت مظنه

از ملا احمد نراقی، فارسی در ۶۰ صفحه.

- رساله درباره اینکه در چه صورتی می توان عالمی را تکفیر کرد

از ملا احمد نراقی، فارسی در ۲۰ صفحه.

- رساله در وجوب حج بر مدیون

از ملا احمد نراقی، عربی در ۸ صفحه.

- رساله در حکم «من ادرك اضطراری المشعر خاصة»

از ملا احمد نراقی، عربی در ۱۱ صفحه.

- رساله در رضاع

از ملا احمد نراقی، فارسی در ۹ صفحه.

- رساله در منجزات المریض
از ملا احمد نراقی، عربی در ۲۹ صفحه.

- حاشیه شرح لمعه شهید ثانی
از ملا احمد نراقی، به تحقیق آقایان احمدی و استادی در یک جلد چاپ شده است.

- سواطع الانوار
از میرزا محمد گلپایگانی معروف به آقازاده فرزند ملازین العابدین گلپایگانی معروف به
حجة الاسلام متوفای ۱۲۸۹.
فارسی، این کتاب ترجمه گونه ای از «روح الایمان» پدرش است که اضافاتی هم دارد. در ۴۴۰
صفحه به کوشش اینجانب در سال ۱۳۸۶ شمسی در قم چاپ شده است.

- خلاصه دارالسلام عراقی
از ملا محمود میثمی عراقی متوفای ۱۳۰۶، فارسی، توسط اینجانب تنظیم و به صورت های
گوناگون چاپ شده است.

- رساله الغضب
رساله در شرح حدیث «ان الغضب من الشیطان» تألیف حاج ملا احمد گلپایگانی متوفای بعد از
۱۲۶۴، فارسی در ۴۳ صفحه با تحقیق اینجانب در بیست رساله فارسی چاپ بنیاد پژوهش های
اسلامی و نیز جداگانه و در مجموعه آثار استادی، ج ۳، ص ۴۱۵-۴۵۸ چاپ شده است.

- جواهر الکلام
از شیخ محمد حسن نجفی م ۱۲۶۶، بحث «قصاص و دیات» با تحقیق اینجانب در سال ۱۳۹۸
- ۱۳۹۹ قمری در مکتبه اسلامیة تهران چاپ شد.

- رساله در حرمت حیلہ های مرسومه در ریا
تألیف سید محمد خوانساری از علمای سده چهاردهم قمری، فارسی در ۱۰ صفحه توسط بنیاد
پژوهش های اسلامی مشهد در کتاب بیست رساله فارسی و نیز در مجموعه آثار، ج ۶، ص ۴۴۶
چاپ شده است.

- وسیلة النجاة فی شرح دعاء السمات

از عبدالواسع کاشانی، عربی در ۱۰۰ صفحه جیبی که در سال ۱۳۹۴ قمری توسط اینجانب در قم چاپ شد. سال ها بعد توسط یکی از فضلا تحقیق و در دارالحدیث قم به صورت بسیار خوبی تجدید چاپ گردید.

- وقف نامه مدرسه مروی

فارسی در ۳۰ صفحه از روی نسخه کتابخانه مدرسه سپهسالار (شهید مطهری) به کوشش اینجانب مکرر و از جمله در مجموعه آثار، ج ۱۷، ص ۱۳۰ - ۱۶۰ چاپ شد

الهی نامه (مناجات نامه)

از سید محمد کاظم طباطبائی یزدی صاحب عروه (م ۱۳۳۷)، فارسی در ۱۵ صفحه، بارها با تصحیح اینجانب چاپ شده است؛ از جمله توسط بنیاد پژوهش های اسلامی مشهد در کتاب بیست رساله و نیز در مجموعه آثار، ج ۲، ص ۵۵۵.

- رساله لباس التقوی

از سید جمال الدین واعظ، چاپ سنگی ۱۳۱۸ قمری (چند فتوای مذهبی و سیاسی)، موضوع این رساله تشویق و ترغیب مردم به استفاده از منسوجات داخلی است. در مقدمه این رساله، فتوا و نظر چند نفر از فقهای بزرگ به نقل عبارتشان آمده است:

۱. سید اسماعیل صدر؛ ۲. میرزا حسین میرزا خلیل؛ ۳. صاحب عروه؛ ۴. میرزا محمد غروی شربانی؛ ۵. صاحب کفایة الاصول؛ ۶. شیخ محمد حسن مامقانی؛ ۷. حاج میرزا حسین نوری؛ ۸. شریعت اصفهانی.

به ضمیمه نظر میرزا شیرازی مستخرج از رساله «شخصت مسئله» میرزای شیرازی در مجموعه آثار استادی، ج ۱۲، ص ۲۴۰ - ۲۴۵ چاپ شده است.

- رساله تسدید المکارم (بخشی از آن)

از شیخ محمد باقر بهاری همدانی م ۱۳۳۳ و ذکر عبارات و اظهار نظر نه نفر از فقیهان بزرگ زمان او درباره این رساله (خطاب به شاه قاجار):

۱. میرزا حبیب الله رشتی؛ ۲. میرزا حسن میرزا خلیل؛ ۳. میرزا حسین نوری؛ ۴. صاحب عروه؛ ۵. شیخ محمد طه؛ ۶. صاحب کفایه؛ ۷. میرزای شیرازی؛ ۸. شیخ محمد حسن مامقانی؛ ۹. ملا حسینقلی همدانی.

این رساله در مجموعه آثار استادی، ج ۴، ص ۱۲۸ - ۱۳۸ چاپ شده است.

- خلاصة التوحيد

رساله‌ای است فلسفی از یکی رجال سده ۱۳ میرزا رضا منشی دیوان رسائل، فارسی، با تحقیق اینجانب مکرر چاپ شده و سپس در مجموعه آثار استادی، ج ۷، ص ۱۱۳ - ۱۳۴ درج شده است.

- فصل القضاء فی الكتاب المشتهر بفقہ الرضا (ع)

تألیف سید حسن صدر متوفای ۱۳۵۴، عربی با تحقیق اینجانب مکرر و در کتاب «الرسائل الاربعة عشر»، ص ۸۶ - ۱۳۱ در سال ۱۴۱۵ در قم توسط انتشارات جامعه مدرسین چاپ شده است.

- ابناء الزهرا ابناء الرسول (ص)

رساله‌ای است در این موضوع به عربی در ۴۸ صفحه که در مجموعه آثار استادی، ج ۱، ص ۱۴۰ - ۱۸۸ و نیز جداگانه چاپ شده است. همچنین رجوع شود به: مجموعه آثار، ج ۳، ص ۵۵۰.

- رساله استصحاب (اصول فقه)

در سال ۱۴۱۳ قمری برای کنگره شیخ انصاری نوشته شد. عربی در ۳۲ صفحه در مجموعه آثار، ج ۲، ص ۲۱۷ - ۳۴۹ و نیز چند بار دیگر چاپ شده است.

- اصول آل الرسول (قواعد اصول فقه در روایات)

تألیف میرزا محمد هاشم خوانساری متوفای ۱۳۱۸، عربی. اصل این کتاب در دست نیست؛ اما این رساله بخشی از آن است. در ۱۸ صفحه در در مجموعه آثار استادی چاپ شده است. به مقدمه آن رجوع شود.

- خلاصة تذكرة الشهداء

تألیف ملا حبیب الله کاشانی است با تلخیص رضا استادی. در چند نسخه محدود چاپ شده است. به مجموعه آثار، ج ۵، ص ۵۳۵ و ج ۷، ص ۱۰۹ رجوع شود.

- رساله اتمام الحجیه (درباره کتاب فقه الرضا مطلب دارد)

تألیف سید محمد رضا شفیعی در ردّ «صوفیه فارسی» در سال ۱۳۷۲ قمری، در اهواز در ۱۳۲ صفحه چاپ شده است و در مجموعه آثار، ج ۱، ص ۲۶۹ معرفی شده است.

- رسالة صلة الرحم

تألیف سید حسن طاهری خرمآبادی. به عربی است و با تعلیقات سه نفر از استادان (حاج شیخ مرتضی حائری، حاج شیخ محمد مؤمن قمی و سید محمد حسینی کاشانی) با تحقیق اینجانب توسط انتشارات جامعه مدرسین قم در ۱۲۸ صفحه چاپ شده است.

- اسرار الصلاة = مصباح النجاة

مختصر «مصباح النجات» است که به اشتباه به شیخ عبدالحسین طهرانی منسوب شده است. در سال ۱۳۹۰ توسط اینجانب تلخیص و چاپ شد (برای توضیح به مجموعه آثار، ج ۲، ص ۲۵۳ رجوع شود).

- معاد جسمانی در چهل آیه قرآن

فارسی در ۳۰ صفحه نوشته اینجانب است. در مجموعه آثار، ج ۱۶، ص ۱۱۵ - ۱۴۴ چاپ شده و قبلاً هم چاپ شده بود.

- رسالة فی اثبات المعاد الجسمانی

از شیخ محمد حسین اصفهانی (کمپانی)، عربی در ۸ صفحه در کتاب «الرسائل الاربعة عشر» در سال ۱۴۱۵ چاپ شده است.

- یادنامه سید ابوتراب خوانساری متوفای ۱۳۴۶ شامل قصیده «عام الخوارق»

در سال ۱۳۹۴ قمری در ۳۲ صفحه در قم چاپ و سپس بارها تجدید چاپ شده است، از جمله در مجموعه آثار استادی، ج ۷، ص ۱۶۳.

- المدخل الى عذب المنهل فی اصول الفقه

از علامه شعرانی (ره) متوفای ۱۳۹۳ قمری با سبک و نظم خاصی به زبان عربی است. سال ۱۳۷۳ به عنوان یکی از منشورات کنگره شیخ انصاری (ره) با تحقیق اینجانب در ۳۲۵ صفحه در قم چاپ شده است.

- بررسی لغت نامه دهخدا متوفای ۱۳۳۴ شمسی

به زبان فارسی چند بار چاپ شده است؛ یک بار در پایان «لغت نامه دهخدا» چاپ ۱۵ جلدی، بار دیگر در مجموعه آثار استادی، ج ۱۴، ص ۴۴ - ۱۲۲ و یک بار هم در مجله «کیهان اندیشه».

- رساله در علم پیامبر و امام
از مرحوم سید کریم امیری فیروزکوهی فاضل و شاعر معروف معاصر، توسط اینجانب تحقیق و چاپ شد؛ از جمله در کتاب الرسائل الاربعة عشر در سال ۱۴۱۵ قمری.

- الحاشية على قسم من كفاية الاصول للخراساني
نوشته آیت الله حاج آقا حسین بروجردی م ۱۳۸۰، عربی در ۸۰ صفحه در مجموعه آثار، ج ۲۰، ص ۴۴۲ - ۵۲۸ چاپ شده و جداگانه هم در چند نسخه محدود چاپ شده است.

- رساله پیرامون دعای ندبه و سند آن
از حاج شیخ محمد تقی شوشتری صاحب «قاموس الرجال» (م ۱۴۱۵) به فارسی در ۸ صفحه، در کتاب بیست رساله فارسی توسط بنیاد پژوهش های اسلامی چاپ شده و در گذشته نیز در کتاب هفده رساله توسط همان انتشارات چاپ شده بود.

- طبقات الرجال و اصحاب الاجماع
نوشته کوتاهی است در ۳ صفحه که نویسنده آن شناخته نشد، در مجموعه آثار استادی، ج ۱۱، ص ۲۴۲ - ۲۴۴ چاپ شده است.

- خلاصه اقتصاد شهید مطهری (ره)
به فارسی که مکرر از جمله در مجموعه آثار استادی، ج ۲، ص ۴۰۳ در ۳۲ صفحه چاپ شده است.

- تفسیر سوره حمد
از استاد ما آیت الله آقا حسن فرید اراکی، به کوشش و تحقیق اینجانب در ۲۰۰ صفحه در سال ۱۳۵۲ شمسی در قم چاپ شده است.

- حکومت اسلامی در قرآن و روایات شیعه
به صورت یک کتاب زیر نظر اینجانب در قم توسط انتشارات مؤسسه در راه حق چاپ شد؛ همچنین رجوع شود به: مجموعه آثار استادی، ج ۶، ص ۴۱۳.

- فاطمه در آیین القاب
گزیده ای است از کتاب «خصائص فاطمیه» حاج ملا باقر کجوری مازندرانی. تلخیص و تحقیق از اینجانب و در سال ۱۳۸۵ شمسی در ۳۲۰ صفحه چاپ شده است.

سر دلبران

از آیت الله حاج آقا مرتضی حائری، با تحقیق اینجانب و مقدمه ای در شرح حال ایشان چهار مرتبه چاپ شده است که چاپ چهارم در ۲۸۶ صفحه به سال ۱۳۷۸ شمسی در قم بوده است.

- رساله در قاعده من ملک شیئا ملک الاقرار به

از میرزای نائینی یا تقریرات درس او از میرزا موسی خوانساری، عربی در ۶ صفحه در مجموعه آثار استادی، ج ۱۳، ص ۱۹ تا ۲۵ چاپ شده است.

- خورشید غائب = مختصر نجم الثاقب

از حاجی نوری است که به کوشش اینجانب تلخیص و بارها در قم چاپ شده است. چاپ پنجم آن در ۲۱۲ صفحه در سال ۱۳۸۶ شمسی انجام شده است.

- هدیه نجفیه

نوشته سید محمدعلی روضاتی (ره) به فارسی و شامل شرح حال سه نفر است:

۱. میرسید محمد موسوی نجف آبادی اصفهانی طاب ثراه (م ۱۳۵۸ ق)؛ ۲. آقا سید عبدالله مدرس صادقی ثقة الاسلام قدس الله تعالی سرّه (م ۱۳۸۲ ق)؛ ۳. حاج شیخ مهدی نجفی مسجدشاهی (ره) (م ۱۳۹۲ ق). این رساله به کوشش اینجانب مکرر از جمله در مجموعه آثار، ج ۱۷، ص ۲۱۵ - ۲۴۰ چاپ شده است.

- رساله یا مقاله درباره دو نسخه خطی

این دو رساله در کتابخانه مدرسه فیضیه قم است؛ یکی «منازل السائرین» وقفی شاه عباس و دومی «اصول فقه» به عنوان حاشیه رسائل شیخ انصاری از حاج شیخ عبدالکریم حائری م ۱۳۵۵. به فارسی در ۷ صفحه، چاپ شده در مجموعه آثار، ج ۱۸، ص ۱۲۹ - ۱۳۶.

- از گرامافون دیروز تا ماهواره امروز

رساله ای است علمی و تحقیقی از شیخ محمدرضا اصفهانی مسجدشاهی متوفای ۱۳۶۲ در روزنامه «رسالت» و مجله «پیام حوزه» و نیز در کتاب بیست مقاله استادی در سال ۱۳۷۴ شمسی در ۱۶ صفحه چاپ شده است.

- روضة الغناء فی تحقیق معنی الغناء

از شیخ محمدرضا اصفهانی، عربی در هشت صفحه در کتاب الرسائل الاربعة عشر در سال ۱۴۱۵ چاپ شده است.

- ترجمه رساله روضة الغنا (درباره موسیقی)

عربی آن از علامه حاج شیخ محمدرضا اصفهانی، این ترجمه فارسی در ۲۰ صفحه توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی مشهد در کتاب بیست رساله فارسی چاپ شده است. در گذشته هم همان ناشر در کتاب هفده رساله فارسی چاپ کرده بود.

- رساله در شرح حال ۲۸ نفر از علمای سده ۱۴

از حاج شیخ مهدی نجفی مسجدشاهی م ۱۳۹۲ قمری که به کوشش اینجانب در مجموعه آثار، ج ۱۸، ص ۲۷۲ - ۲۸۰ چاپ شده است.

- ۱۹ رساله

این نوزده از تألیفات آیت الله حاج میرزا احمد آشتیانی م ۱۳۹۵ قمری به ضمیمه رساله «نورالهدایه» جلال الدین دوانی (که مورد توجه مرحوم آشتیانی بود)، با تصحیح و کوشش اینجانب و شرح حال خاندان آشتیانی در یک جلد ۴۵۸ صفحه وزیری توسط بوستان کتاب قم دو بار چاپ شده است. قبلاً هم مکرر در قالب‌های گوناگون چاپ شده بود.

۱. رساله قول ثابت: در اصول دین، فارسی، ۷۰ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛

۲. کلمه طیبه: در خداشناسی، فارسی، ۲۴ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛

۳. سرمایه سعادت: در اصول دین، فارسی، ۲۵ صفحه، هفت بار چاپ شده است (هفتم توسط بوستان کتاب قم) که به عربی هم ترجمه و چاپ شده است؛

۴. رساله یادآور در توحید: فارسی، ۱۵ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛

۵. توحید و معاد: فارسی، ۳ صفحه، سه بار چاپ شده است (سوم توسط بوستان کتاب قم)؛

۶. بیان نافع: تفسیر آیه ۲۱ سوره بقره، فارسی، ۶ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛

۷. تفسیر آیه «قل الروح من امر ربی»، فارسی، ۱۴ صفحه، دوبار چاپ شده است (دوم توسط بوستان کتاب قم)؛

۸. اخلاق و توحید: فارسی، ۲۰ صفحه، سه بار چاپ شده است (سوم توسط بوستان کتاب قم)؛

۹. رساله عیدیه: به مناسبت میلاد مسعود رسول خدا (ص) نوشته شده، فارسی، ۱۳ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛

۱۰. آداب دعا: فارسی، ۱۰ صفحه، سه بار چاپ شده است (سوم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۱. رساله میزان القراءة: مسائل تجوید فارسی، ۱۲ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۲. پرستش نامه: در پرستش خداوند در ساعت غفلت (نماز غفیله)، فارسی، ۱۸ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۳. هدیه احمدیه: شامل برخی دعاهاى مختصر، فارسی، ۱۰ صفحه، بارها به صورت های مختلف در تیراژ بسیار زیاد چاپ شده است. چاپ بوستان کتاب قم بدون اضافاتی است که دیگران به آن افزوده اند؛
۱۴. تبیان المسالك: من باب الوجود و الموجود، عربی، ۲۴ صفحه، سه بار چاپ شده است (سوم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۵. هدیه احمدیه: فى علم الباری تعالی، عربی، ۱۲ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۶. رساله الولاية: درباره ولایت الهی، عربی، ۱۵ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۷. رساله قصد السبیل: فى ردّ الجبر و التفویض، عربی، ۲۴ صفحه، چهار بار چاپ شده است (چهارم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۸. دلائل التوحید: فارسی، هفت صفحه، سه بار چاپ شده است (سوم توسط بوستان کتاب قم)؛
۱۹. الاحادیث المنتخبة: شامل ۱۲۰ روایت، عربی، ۲۳ صفحه، دوبار چاپ شده است (دوم توسط بوستان کتاب قم).

- رساله فی ان اثبات الواجب تعالی لا یتوقف علی ابطال الدور و التسلسل
از علامه سمنانی متوفای ۱۳۹۱، عربی، ۸ صفحه، در الرسائل الاربعة عشر چاپ انتشارات جامعه مدرسین قم در سال ۱۴۱۵ درج شده است.

- رساله فی حرمة حلق اللحية
از شیخ محمد جواد بلاغی م ۱۳۵۲، عربی، ۲۳ صفحه، در الرسائل الاربعة عشر در سال ۱۴۱۵ چاپ شده است.

- رساله در عدم اعتبار تفسیر منسوب به امام عسکری (ع)
از شیخ محمد جواد بلاغی، عربی، ۲۲ صفحه، در الرسائل الاربعة عشر در سال ۱۴۱۵ چاپ شده است.

همچنین «رسالة حول التفسير المذكور» نوشته رضا استادی در ۳۰ صفحه در همان کتاب الرسائل الاربعة عشر و نیز در پایان تفسیر منسوب به حضرت عسکری (ع) چاپ آیت الله ابطحی چاپ شده است. (ر.ک به: مجموعه آثار، ج ۵، ص ۲۷۸).

- رساله حجابیه

شیخ فیاض زنجانی م ۱۳۷۲ ق، فارسی، در ۱۴ صفحه به کوشش و تحقیق اینجانب مکرراز جمله در مجموعه آثار استادی، ج ۶، ص ۲۵۳ چاپ شده است.

- تهذیب الکلام فی قاعدة الالزام

از میرزا فتاح شهیدی تبریزی صاحب حاشیه مکاسب متوفای ۱۲۷۲ ق، عربی، ۴۳ صفحه با مقدمه و مؤخره و تحقیق اینجانب در مجموعه آثار، ج ۱۳، ص ۲۵ - ۶۷ چاپ شده است.

- رسالة فی علم النبی (ص) و الامام (ع) بالغیب

از علامه طباطبایی صاحب تفسیر المیزان، عربی، هفت صفحه، در کتاب الرسائل الاربعة عشر چاپ انتشارات جامعه مدرسین قم درج شده است.

- رساله بحثی کوتاه درباره علم امام

از علامه طباطبایی، فارسی، ۱۴ صفحه، چاپ های متعدد دارد؛ از جمله توسط بنیاد پژوهش های اسلامی مشهد در کتاب بیست رساله فارسی و نیز در مجموعه آثار استادی، ج ۱۱، ص ۵۱۵ - ۵۲۶ چاپ شده است.

- رساله در پاسخ به انتقاداتی به «رساله بحثی کوتاه درباره علم امام» توسط آقای صالحی نجف آبادی

از علامه طباطبایی، فارسی، ۱۵ صفحه، در مجموعه آثار استادی، ج ۱۲، ص ۱۷ - ۳۲، نیز به ضمیمه «رساله در اثبات علم امام» در ۸ صفحه چاپ شده است.

- رساله در دلالت آیه تطهیر بر علم پیامبر و امام (ع)

تألیف شهید سید محمد علی قاضی طباطبایی (ره) (م ۱۴۰۰)، تاریخ تألیف ۱۳۹۶ ق، فارسی، ۱۵ صفحه. چاپ متعدد دارد؛ از جمله در کتاب بیست رساله فارسی و نیز در مجموعه آثار، ج ۱۱، ص ۵۲۷ - ۵۳۹ چاپ شده است.

- خلاصه رساله‌ای عرفانی

تألیف آیت الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، فارسی در چند صفحه که مکرر چاپ شده است. تلخیص آن در دو صفحه در مجموعه آثار استادی، ج ۷، ص ۵۰۸-۵۰۹ و در غیر آن چاپ شده است.

- چند رساله از آیت الله شیخ محمد حسین سبحانی پدر آیت الله حاج میرزا جعفر سبحانی:

۱. احکام الصلاة: فقه، عربی، تقریر درس شریعت اصفهانی (ره) است، در ۳۳۰ صفحه با مقدمه حاج سید احمد حسینی اشکوری و تحقیق اینجانب در سال ۱۳۶۲ قمری در قم چاپ شده است؛
 ۲. احکام ملا فی الشبهات المحصورة و احکام صورة الاضطرار اذا اضطر الی ارتکاب احمد الطریقین: تقریر درس شریعت اصفهانی (ره) است؛
 ۳. تعریف البیع: تقریر درس شریعت اصفهانی (ره) است؛
 ۴. تحديد الکفر: فقه، عربی که تقریر درس شریعت اصفهانی است.
 ۵. نخبة الازهار فی احکام الخيار: تقریر درس شریعت اصفهانی است.
- این پنج رساله سال ۱۳۵۸ شمسی در مجموع در ۲۶۴ صفحه در قم چاپ شده است.

- خاتمیت از نظر قرآن و حدیث و عقل ترجمه کتاب آیت الله حاج میرزا جعفر سبحانی

به قلم اینجانب است که چند بار چاپ شد. چاپ اول در سال ۱۳۵۳ شمسی در ۲۶۴ صفحه.

- تلخیص «اصول عقاید» آیت الله شیخ جعفر سبحانی

خدا و نظام آفرینش؛ خدا و صفات جمال و جلال؛ خدا و پیامبران آسمانی؛ خدا و پیامبر اسلام؛ خدا و معاد

تلخیص دوره شش جلدی «اصول عقاید» تألیف آیت الله حاج شیخ جعفر سبحانی است که توسط اینجانب انجام شد و در شش جلد و در یک جلد بارها در قم چاپ شده است (چاپ اول ۱۳۶۸ ش).

- یادنامه آیت الله العظمی اراکی (از مراجع تقلید)

فارسی، تألیف اینجانب در ۳۰ بخش و ۸۰۰ صفحه در سال ۱۳۷۵ ش توسط اداره ارشاد اراک چاپ شده است. این یادنامه شامل مسائل فراوان تازه و مهم تاریخی و ... است و متأسفانه جز بخش هایی از آن، تجدید چاپ نشده است.

- آیینہ صدق و صفا (شامل صدها خاطره و داستان)
فارسی، یادداشت‌های آیت‌الله حاج شیخ محمدعلی اراکی متوفای ۱۴۱۵ قمری است. به کوشش
اینجانب در ۳۴ صفحه مکرر چاپ شده است؛ از جمله در سال ۱۳۸۷ که شرح حال ایشان را هم دارد.

- چند رساله و یادداشت
نوشته آیت‌الله حاج شیخ محمدعلی اراکی
۱. رساله در دفع اشکال اعاده معدوم (مختصر است): در چند صفحه که در مجموعه آثار
استادی، ج ۲، ص ۳۴۹ چاپ شده است.
۲. معاد جسمانی: فارسی در ۳ صفحه، در مجموعه آثار، ج ۱۵، ص ۱۱۳ - ۱۱۵ چاپ شده است.
۳. ولایت تکوینی چهارده معصوم: این رساله فارسی در هفت صفحه به کوشش اینجانب چند
بار چاپ از جمله در مجموعه آثار، ج ۱۷، ص ۱۷۸ - ۱۸۵ چاپ شده است.
۴. رساله فلسفی ناقص: در ۴ صفحه فارسی به خط آیت‌الله حاج شیخ محمدعلی اراکی است.
مؤلف آن شناخته نشد. به کوشش اینجانب دو بار چاپ شده است که چاپ دوم در مجموعه
آثار، ج ۱۶، ص ۴۲۰ - ۴۳۵ است.
۵. رساله در امامت: به عربی در یادنامه ایشان چاپ شده است. توسط مرحوم حجت الاسلام
والمسلمین واعظی اراکی به فارسی ترجمه شده و از چاپ آن اطلاعی ندارم.

- گزیده گلستان سعدی
تلخیص اینجانب و به خط آیت‌الله العظمی اراکی در ۹۶ صفحه در ۱۳۸۰ چاپ شد (ر.ک به:
مجموعه آثار، ج ۵، ص ۲۱۰).

- شرح دعای ندبه فارسی
از جلال‌الدین ارموی (محدث ارموی متوفای ۱۳۹۹ ق) با تحقیق حضرت آقای احمدی تهرانی و
استادی در سه جلد در ۲۰۰۰ صفحه در قم به سال ۱۳۹۴ شمسی با مقدمه‌ای شامل ۲۰ نکته چاپ
شد (ر.ک به: مجموعه آثار استادی، ج ۹، ص ۲۹۵).

- دفتر دانش و اختر بینش
از جلال‌الدین محدث ارموی، شامل اشعاری که وی انتخاب کرده است. این رساله ناقص است
و در مجموعه آثار، ج ۷، ص ۲۳۰ به بعد در چند صفحه چاپ شده است.

- شرح خطبه حضرت زینب

از سردار کابلی متوفای ۱۳۷۲ ق، عربی، در سال ۱۳۹۴ شمسی در قم در ۱۲۲ صفحه با مقدمه و شرح حال چاپ شد.

- ترجمه فارسی دعای ندبه

از سردار کابلی، در ۲۶ صفحه در سال ۱۳۹۴ شمسی با تحقیق و مقدمه در شرح حال سردار چاپ شد.

- برگزیده منتهی الامال

از محدث قمی م ۱۳۵۹ ق، فارسی از رضا استادی، در یک جلد و نیز در ۱۴ جلد در سال ۱۳۷۹ در قم چاپ شده و سپس مکرر تجدید چاپ شده است.

- قوة الباصرة فی تواریخ الحجج الطاهرة (۱۴ معصوم)

از محدث قمی، فارسی، ۲۷ صفحه، بارها چاپ شده است؛ از جمله توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی مشهد در کتاب بیست رساله فارسی.

- الشمائل المحمدية

تألیف ترمذی، محدث قمی این کتاب را تلخیص کرد، در ۴۴ صفحه در کتاب الرسائل الاربعة عشر و نیز جداگانه چاپ شده است.

- نفثة المصدور (مقتل)

از محدث قمی، عربی، چاپ اول توسط انتشارات بصیرتی و چاپ دوم توسط انتشارات دلیل ما بوده است.

- نفس المهموم (مقتل)

از محدث قمی، عربی، چاپ اول توسط انتشارات بصیرتی و چاپ دوم توسط انتشارات دلیل ما قم (به ضمیمه نفثة المصدور).

فیض الغدير (خلاصه جلد غدیر عبقات الانوار)

از محدث قمی، فارسی، با مقدمه و تصحیح حضرت آقای سیدعلی میرشریفی و حضرت آقای رضا مختاری در ۴۶۲ صفحه دوبار چاپ شده که بار دوم در بوستان کتاب قم بوده است.

- الدر النضیم فی لغات القرآن العظیم

از محدث قمی، به کوشش سه نفر از فضلا در قم در یک جلد در سال ۱۴۰۷ قمری و سپس در مشهد با ترجمه فارسی توسط برخی از فضلا در دو جلد چاپ شده است.

- پاسخ جوانان شیعه به شبهات وهابیت (۲۰۰ مورد)

در مجموعه آثار استادی، ج ۴، ص ۱۷۶- ۲۷۳ و نیز جداگانه مکرر در تیراژ وسیع چاپ شده است.

- رساله در معرفی بیست و پنج رساله در موضوع نذر بعد از وفات

در زمان صفویه یکی از بانوان دربار نذر کرد که همه اموالش پس از وفات او صدقه باشد یا همه اموال او را صدقه بدهند ... در صحت این نذر و صور مختلفی که می تواند داشته باشد، مورد اختلاف قرار گرفت. شاه سلطان حسین صفوی از فقیهان اصفهان و مشهد مقدس و بحرین خواست که نظر خود را درباره این مسئله بنویسند و این بیست و پنج رساله نوشته شد:

۱. رساله اول فارسی، ۴۸ صفحه، تاریخ تألیف ۱۱۱۴، مؤلف شناخته نشد؛

۲. رساله محمد هادی مدرس و خادم روضه رضویه، فارسی، ۱۸ صفحه؛

۳. رساله ابوالحسن الحسینی، فارسی، ۷ صفحه؛

۴. رساله ابوالمفاخر حسینی؛

۵. رساله محمد سعید مدرس رضوی، فارسی، ۳ صفحه؛

۶. عبدالنبی بن محمد تقی بن محمد باقر حسینی (مشهدی)، فارسی، ۱۲ صفحه؛

۷. محمد شفیع المدرس، فارسی، ۳۰ صفحه؛

۸. رساله هدایت الله المدرس الخادم، فارسی، ۴ صفحه؛

۹. رساله محمد رحیم خادم و شیخ الاسلام مشهد مقدس، فارسی، ۳ صفحه؛

۱۰. عبدالواسع تونی، فارسی، ۴ صفحه؛

۱۱. رساله محمد الحسینی الخادم قاضی مشهد مقدس، فارسی، ۸ صفحه؛

۱۲. رساله محمد صادق الخادم، فارسی، ۳ صفحه؛

۱۳. رساله ملا محمد تقی طبسی، فارسی، ۲۲ صفحه؛

۱۴. رساله محمد رضا صبیح زاده ملا محمد صالح مازندرانی، فارسی، ۴ صفحه؛

۱۵. رساله ای دیگر از همو، فارسی، ۳ صفحه؛

۱۶. فقط یک صفحه که نویسنده اش معلوم نشد؛

۱۷. رساله ای از نویسنده همان یک صفحه (که در اختیار ما نبود)؛

۱۸. رساله علی بن حسین کربلائی متوفای ۱۱۳۶ و صاحب تألیفات، فارسی، ۲۰ صفحه؛
۱۹. رساله میرسید محمدباقر بن میر محمد اسماعیل حسینی خاتون آبادی، متوفای ۱۱۲۷، ۷۵ صفحه؛
۲۰. رساله ملا محمد سراب گیلانی متوفای ۱۱۲۴، فارسی، ۲۸ صفحه.
- این بیست رساله به فارسی و رساله ۱۹ که مفصل ترین آنهاست و مؤلفان تعدادی از عالمان مشهد و تعدادی از عالمان اصفهان هستند.
۲۱. رساله علی بن حسین بن یوسف بن حسن البحرانی البلادی، عربی، ۶ صفحه؛
۲۲. رساله سلیمان بن عبدالله البحرانی، عربی، ۶ صفحه؛
۲۳. بهاء الدین محمد بن محمدباقر حسینی مختاری نائینی سبزواری متوفای ۱۱۴۰، عربی، ۱۰۰ صفحه، نام رساله «عمدة الناظر فی عقدة النادر»؛
۲۴. تألیف همان سبزواری در تاریخ ۱۱۱۴؛
۲۵. رساله ای در ۵ صفحه که مؤلف شناخته نشد.
- یادآوری: از ۲۵ رساله، فقط سه رساله در ذریعه آمده است.
- مفصل این مقاله با توضیحات در مجله «کتاب شیعه» و نیز در مجموعه آثار استادی، ج ۱۶، ص ۱۴۲-۱۵۸ چاپ شده است. بسیار مناسب است مجموعه این ۲۵ رساله را یکی از فضلا تحقیق و چاپ کند.

۳۷۵

آینه پژوهش | ۲۱۹
سال ۳۷ | شماره ۳
مرداد و شهریور ۱۴۰۵

- آموزگار عملی اخلاق

شرح حال آیت الله حاج سیداحمد خوانساری متوفای ۱۴۰۵ قمری و مؤلف کتاب جامع المدارک که در انتشارات انصاریان قم، در ۳۶۴ صفحه به سال ۱۳۹۵ شمسی چاپ شد. این کتاب خلاصه کتابی است که مرحوم آقای انصاریان در شرح حال آیت الله خوانساری نوشته و چاپ شده است.

- فهرست دائرةالمعارف حسین عمادزاده اصفهانی متوفای ۱۳۶۸ ش

این کتاب با همکاری آقای زمانی نژاد، فارسی، در ۶۹۲ صفحه در قم توسط مؤسسه کتابشناسی شیعه در سال ۱۴۴۲ قمری چاپ شد.

